

הגדה "משלנו"

/ אביבה עזר, גליה כהן

הכנה מראש:

מספר ימים לפני עריכת הסדר, חלק לכל ילד הגדה. הוא יוכל לצבוע ולקשט אותה.

ההכנה לקראת הערב:

שיתוף הילדים בהכנה הערב יכול לתרום רבות להצלחתו. עריכת השולחנות, המפיות וכו' תעשה כמובן עם הילדים. גם הכנת החרוסת תוכל להעשות ביחד איתם.

עריכת הסדר עצמו:

ההגדה "משלנו" תלווה כל ילד בהמשך הסדר, ותעזור לך המדריך לרכז את כולם. תוכל לתת בכל פעם לילד אחר לקרוא קטע בקול, שאל מידי פעם שאלה את כל הילדים וכך יוכלו להיות פעילים וכמובן לשיר ולשמוח ביחד.

עריכת ליל הסדר כהלכתו, הינה חוויה שרק מי שחש אותה יכול להבין מהי.

סמוך ככל האפשר לחג הפסח, נערך בקבוצות שונות כעין ליל סדר. ערב זה הינו חוויתי, מלמד ומהנה במיוחד. מכיוון שההגדה המקורית הינה ארוכה וכתובה בשפה קשה לילדים, הכנו הגדה מקוצרת בשפה פשוטה ומובנת לילדים. ההגדה מלווה בהסברים ובשירים. כדי שהערב יהיה מוצלח חשוב להערך לו היטב.

מטרות הערב:

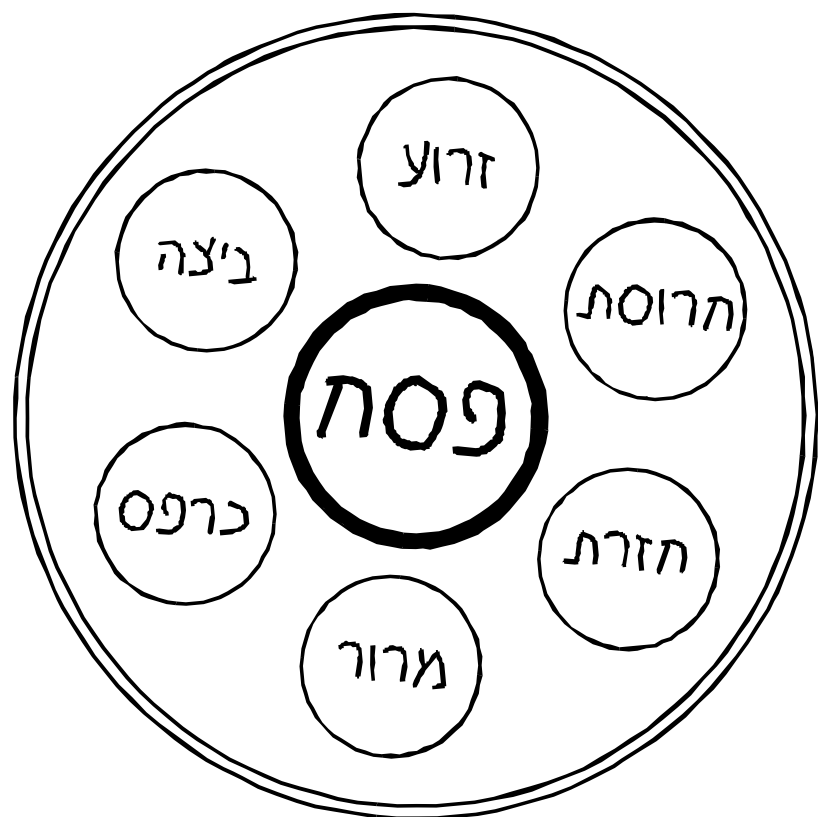
- ❖ לחוש את חווית ליל הסדר.
- ❖ לחזור ולשנן את סיפור עבדות מצרים וכו'.

עזרים:

- * הגדות "משלנו"
- * מספר הגדות מקוריות
- * מפה לבנה
- * פרחים
- * מפיות
- * קערת ליל הסדר: זרוע, ביצה, מרור, חרוסת, כרפס. (לחרוסת צריך להכין: תפוחי עץ, אגוזים, יין, תמרים).
- * תפוחי אדמה, חסה, ביצים, תחליף למצה – אפשר להשתמש במצה עשירה.
- * שתיה – רצוי פטל (דמוי יין...)
- * צלחות אישיות וכוסות

בס"ד

קֶעֶרֶת לֵיל הַסֵּדֶר

**לְכָל הַמְּשִׁתַּתְּפִים בְּסֵדֶר הַמּוֹקֵדִים
בְּרוּכִים הַבָּאִים וְשְׁלוֹם לְכוֹלִים!**

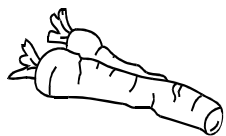
הַלֵּילָה הַכִּי מִיּוֹחַד בַּשָּׁנָה
שָׁכָה הַרְבֵּה בּוֹ נִשְׁתַּנָּה,
נִעְרוֹךְ אוֹתוֹ יַחַד כֻּלָּנוּ
עִם הַגָּדָה מְקוּצֶרֶת שֶׁהִיא רַק שְׁלֵנוּ,
נִסְפֵּר, נִשִּׁיר וּמְכַל הַלֵּב נֶאֱחָל
פֶּסַח כָּשֶׁר וְשִׂמְחָה לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

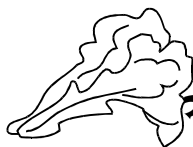
חר' סת, מה היא?

עשויה אגוזים מרסקים, פלחי תפוחים, תמרים, תבלינים, צמוקים ויון. היא באה להזכיר את עבודת הפרך, העבודה בטיט שעבדו במצרים.

כרפס, מה הוא?

ירק גנה שעליו וגבעוליו משמשים תבלין, או ירקות מבשלים: תפוחי אדמה, גזר, צנונית, פטרוזיליה, סלרי ועוד.

חזרת, מה היא?

בדרך כלל החזרת היא המרור הרגיל, אלא שהוא מרסק. את החזרת נ' אכל בין שתי מצות- זכר למנהג הכורך של הלל הזקן.

על שלחן הסדר, קערה מיחדת מנחת.

מי ידע אלו מאכלים מנחים בה ביחד?

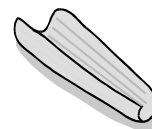

בואו נתבונן מה בקערה ומדוע.

זרוע מה היא?

שוק של כבש או עוף מטגנת או צלויה, לסמל את הזרוע הנטויה בה גאל ד' את אבותינו ממצרים.

מרור מה הוא?

כל ירק שהעלים שלו מרים כמו חסה. הוא בא להזכיר לנו את הפסוק: "וימררו את חייהם בעבודה קשה".

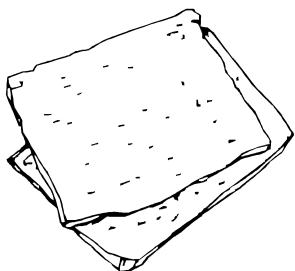
ביצה מה היא?

ביצה מבשלת, זכר לקרבן חגיגה, שהקריבו אבותינו בשל' ש הרגלים, שאחד מהם הוא פסח.

ישנם כמה דברים שונים ול' א מובנים שעושים
בלילה זה (נשיר ביחד)

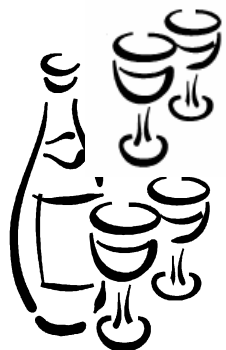
מה נשתנה?

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלים
חמץ ומצה
הלילה הזה כלו מצה

שבכל הלילות אנו אוכלים
שאר ירקות
הלילה הזה מרור

שבכל הלילות אין אנו
מטבילין
אפלו פעם אחת
הלילה הזה שתי פעמים

שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה כלנו מסבין.

ונמשיך לשיר ביחד. עבדים היינו, עתה בני
חורין....

ליל הסדר מסדר בסדר מיחד הכתוב
בהגדה. וכעת, נתחיל לער'ך אותו ביחד.

קדש - מקדשים על היין.

ורחץ - עורך הסדר נוטל ידיו לל' א ברכה.

כרפס - טובלים את הירק במי מלח. אפשר
לקחת צנון, תפוח אדמה ועוד.

יחץ - חוצים את המצה האמצעית לשניים.

החלק הגדול ישמש אחר כך
לאפיקומן ואת החלק הקטן עורך
הסדר שם בין שתי המצות השלמות.

מגיד - מגביה את הקערה, מראה על
המצה החצויה ואומר: "הנני מוכן

ומזמן לקים את המצוה לספר
ביציאת מצרים. והילדים היושבים
ליד השלחן אינם מבינים מה קורה

כאן ושואלים: **מה נשתנה?**

ארבעה בנים בעמנו- זה מזה כ' ה שונים על הפסח שואלים - ולהם אנו עונים.

החכם שואל כדי להבין וללמד ד',
ולכן נענה לו ונסביר את הדינים וההלכות

הרשע מקנטר, ומוציא עצמו מן הכלל
נ' אמר לו שאם היה במצרים, ודאי לא היה נגאל

התם אומר "מה זה את?" ומסתפק בזו השאלה,
נספר לו על עבדות מצרים ועל הגאולה..

ואלו זה **שאינו יודע לשאול**, שותק ולא מדבר
נפתח אנו ראשונים, נסביר לו ונספר..

מצות "והגדת לבנך" - היא מצותו של האב

החייב לספר את הכ' ל לבניו,

לספר על עבדות מצרים, הנסים והגאולה

בכל שנה בליל הסדר, הכ' ל מהתחלה

הפכו את הדף והקשיבו כלם

כדי שלא תהיו בורים כמו התם...

7

ואבא אומר, סבלנות ילדי, הקשיבו אלי
ואז את הכ' ל תבינו ודאי.

בעבר הנהר ישב תרח, אבי אברהם
עבד עבודה זרה, לא האמין ב-ד' בורא עולם
אז לקח ד' את אברהם אתו

הכניסו לישראל והרבה את זרעו.

ובברית בין הבתרים אמר לו אלוקים:

"דע כי זרעך יהיו גרים בארץ זרה ויהיו עבדים

באותה מדינה ואחרי שתגמר התקופה הקשה

אעניש קשות את הגוי שאותם ענה, ואלו

ישראל ישתחררו מעבדות וברכוש גדול

אוציאים לחרות"

וכל מה שאלוקים לאברהם אמר,

אכן קרה יותר מאחר.

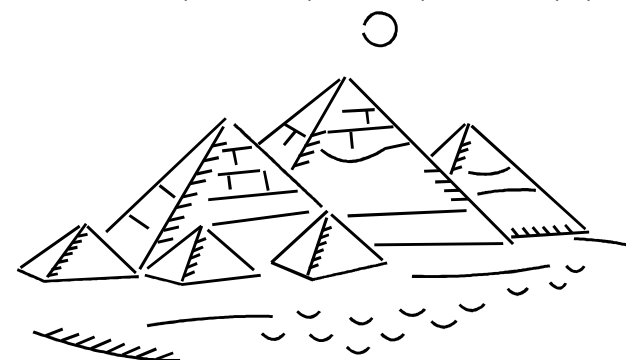

הם החליטו לתת לישראל עבודות קשות
לבנות לפרעה ערי מסכנות (ערי אוצרות)
העבידו אותם בפרך המצרים
בכל עבודה קשה, בחמר ובלבנים
ואז-

נזכרו ישראל שיש להם למי לפנות
והתפללו לד' שיצילם מהצרות
אלוקים שמע את צעקתם ותפלתם
רחם עליהם ורצה להצילם.

לאברהם נולד בנו יצחק,
ליצחק נולדו יעקב ועשו
את הר שעיר קבל בירשה עשו
ולמצרים ירדו יעקב ובניו.
שם התרבו מאד כלם
ומלאה הארץ אותם.
ואז פחדו המצרים מאד-
"ישראל מתרבים עוד ועוד!
אם פעם תפרץ בארצנו מלחמה
יתחברו הם עם שונאינו
ויהיו כלם נגדנו!
ואולי יצליחו אותנו לנצח!!
מכרחים בעם ישראל לנגח!!."

"והיא שעמדה לאבותינו ולנו..."

מי זה את? בזכות מה לא הצליחו אויבינו במשך אלפי שנים להשמידנו עד היום הזה?

בזכות ההבטחה שהבטיח אלוהים ששם ישראל - ישאר לנצח.

נשמר אנו על המיוחד שבנו, עם סגולה, שונים ומיוחדים מכל העמים על ידי קיום מצוות התורה - ואלוהים ישמר עלינו מכל רע.

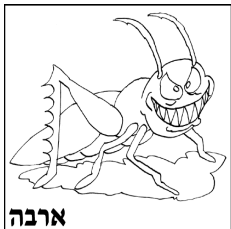
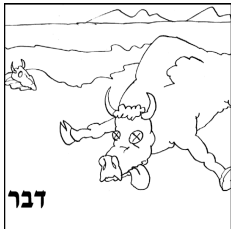
וכעת, בתפלה ובתקנה לימים טובים יותר, נמשיך לשיר ביחד.

"והיא שעמדה לאבותינו ולנו"

של א אחד בלבד עמד עלינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכולותינו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם."

ואילו עשר המכות שהביא הקב"ה על מצרים:

רִבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אֵם מֵר: כָּל שָׁל אֵם אֵמֵר
שֶׁל שָׁה דְּבָרִים אֵלֹו בְּפֶסַח לֵא יֵצֵא יְדֵי חֻבּתוֹ
וְאֵלֹו הֵן:

פֶּסַח מִצָּה וּמֵרֹר

פֶּסַח- שֶׁהִיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמֶן שְׁבִית
הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִיָּם, עַל שׁוֹם מָה?
עַל שׁוֹם שֶׁפֶּסַח ד' עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרַיִם.

מִצָּה- זֶה שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה?
עַל שׁוֹם שֶׁל אֵם הַסִּפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל
אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ.

מֵרֹר- זֶה שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה?

עַל שׁוֹם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּינוּ
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.

כִּמָּה מַעֲלֹות טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ ?

אֵלֹו הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם

וְלֵא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים
אֵלֹו עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים

וְלֵא עָשָׂה בְּאֵל הֵיָהֶם
אֵלֹו עָשָׂה בְּאֵל הֵיָהֶם

וְלֵא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם
אֵלֹו הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם

וְלֵא נָתַן לָנוּ אֶת מַמּוֹנָם
אֵלֹו נָתַן לָנוּ אֶת מַמּוֹנָם

וְלֵא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם

דִּינוּ

(וְהַמִּשְׁךְ - תּוֹכְלוּ לְמִצָּה אֵם בְּהַגְדָּה)

שותים כוס שניה של יין.

רחצה - כלם נוטלים ידיים לסעודה

מוציא מצה - מוציאים את המצות ומברכים עליהן.

כורך - בוצע את המצה התחתונה, נוטל ממנה חלק, שם עליה מרור ואכלם ביחד.

שלחן עורך - השלחן ערוך ומוכן וסוף סוף כלם יושבים לסעודה.

צפון - מגלים את האפיקומן ואוכלים אותו.
ברך - מברכים ברכת המזון.

שותים כוס שלישית של יין.

עכשו מוזגים כוס לכבוד אליהו הנביא, פותחים את הדלת ואומרים:

"שפ'ך חמתך אל הגוים אשר ל' א ידעוך...
תרד'ך באף ותשמידם מתחת שמי ד' "

מוזגים כוס רביעית וגומרים עליה את ההלל.

הלל - אומרים תפלת הלל. נוכל לשיר ביחד.

תשעה מי יודע? תשעה אני יודע.

תשעה ירחי לידה...

עשרה מי יודע? עשרה אני יודע.

עשרה דבריא... (עשרת הדברות)

אחד-עשר מי יודע? אחד-עשר אני יודע.

אחד-עשר כוכביא... (כוכבים)

שנים עשר מי יודע? שנים עשר אני יודע.

שנים עשר שבטיא... (שבטים)

של שנה עשר מי יודע? של שנה עשר אני יודע.

יודע.

של שנה עשר מדיא...

(מדות הרחמים של ה')

"חסל סדור פסח כהלכתו"

ומי שעוד רוצה לשיר יפתח את ההגדה

האמתית וימצא בה עוד ועוד שירים.

פסח כשר ושמח לכלנו!

אחד מי יודע? אחד אני יודע.

אחד אלקינו שבשמים ובארץ.

שנים מי יודע? שנים אני יודע.

שני לוחות הברית...

של שנה מי יודע? של שנה אני יודע.

של שנה אבות...

ארבע מי יודע? ארבע אני יודע.

ארבע אמהות...

חמשה מי יודע? חמשה אני יודע.

חמשה חמשי תורה...

ששה מי יודע? ששה אני יודע.

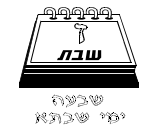
ששה סדרי משנה...

שבעה מי יודע? שבעה אני יודע.

שבעה ימי שבתא (ימי השבוע)

שמונה מי יודע? שמונה אני יודע.

שמונה ימי מילה...

חד גדיא, חד גדיא

דזבין אבא בתרי זוזי, חד גדיא חד גדיא

ואתא שונרא, ואכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי,

חד גדיא חד גדיא.

ואתא כלבא ונשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין
אבא בתרי זוזי, חד גדיא חד גדיא.

ואתא חוטרא, והכה לכלבא, דנשך לשונרא,

דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי חד גדיא, חד
גדיא.

ואתא נורא, ושרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשך

לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי חד
גדיא.

ואתא מיא, וכבה לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה

לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא

בתרי זוזי חד גדיא, חד גדיא.

ואתא תורא, ושתא למיא, דכבה לנורא, דשרף
לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה
לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי חד גדיא חד גדיא.

ואתא השוחט, וסחט לתורא, דשתא למיא, דכבה
לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשך
לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי חד גדיא
חד גדיא.

ואתא מלאך המות, וסחט לשוחט, דסחט לתורא,
דשתא למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה
לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא
בתרי זוזי חד גדיא

ואתא הקדוש ברוך הוא, וסחט למלאך המות,
דסחט לשוחט, דסחט לתורא, דשתא למיא דכבה
לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשך
לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוזי, חד
גדיא חד גדיא.